

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-12>

ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ПУБЛІЧНОЇ СІМЕЙНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Мельничук Л. М.

*доктор наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Навчально-наукового інституту неперервної освіти
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

Парадигму розвитку сучасності становить сталий розвиток, який світовою спільнотою розглядається, з-поміж іншого, як стратегія вирішення проблем забезпечення високого рівня життя населення. Підтвердженням цьому є прийняття в рамках Саміту ООН зі сталого розвитку (2015 р.) підсумкового документу «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» [2] та затвердження 17 Цілей Сталого Розвитку, третина з яких стосуються забезпечення соціальних потреб населення, мінімізації матеріальних і духовних відмінностей між соціальними групами.

Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку та визначила власні стратегічні рамки національного розвитку на період до 2030 року [1]. Зокрема, серед нагальних завдань для забезпечення сталого розвитку – справедливий соціальний розвиток, що передбачає розв'язання соціальних проблем населення, як окремих осіб, так і сімей, мінімізації нерівності та дискримінації, розширення доступу до основних соціальних послуг (особливо у сфері освіти та охорони здоров'я), зниження рівня бідності та соціального відторгнення, зменшення чисельності соціально вразливих груп населення.

Так, досягнення Цілі 1 «Подолання бідності» передбачається шляхом підвищення життєстійкості соціально вразливих верств населення, що має виражатися у зниженні співвідношення рівнів бідності домогосподарств з дітьми та домогосподарств без дітей, зменшенні частки витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств [1, с. 14].

Ціль 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» передбачається досягти в тому числі шляхом зниження материнської та дитячої (дітей віком до 5 років) смертності [1, с. 26].

Для реалізації Цілі 4 «Якісна освіта» заплановано забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для усіх дітей, отже й створення можливостей для батьків поєднання професійних та сімейних обов'язків. Зменшення частки домогосподарств, які потерпають через відсутність коштів для отримання членом родини будь-якої професійної освіти, планується досягти шляхом забезпечення доступності такої освіти [1, с. 34].

Виконання цілої низки завдань передбачає досягнення Цілі 5 «Гендерна рівність». Серед них: зниження рівня гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечення ефективного запобігання його проявам та своєчасної допомоги постраждалим; заохочення спільної відповідальності за ведення господарства та виховання дитини; розширення доступу населення до послуг з планування сім'ї та зниження рівня підліткової народжуваності; розширення економічних можливостей жінок, відповідно забезпечення можливостей для досягнення балансу між кар'єрою та реалізацією себе у сім'ї [1, с. 40].

Неухильне дотримання соціальних гарантій щодо рівного доступу до соціальних послуг визначено засобом досягнення Цілі 10 «Скорочення нерівності» [1, с. 78].

Цілком очевидно, що для ефективного виконання таких національних завдань постає потреба, зокрема, у впровадженні виваженої сімейної політики, здійсненні державними органами влади та органами місцевого самоврядування комплексу заходів, спрямованих на забезпечення оптимального розвитку сім'ї, вирішення суперечностей та проблем її функціонування.

При цьому, з урахуванням окреслених напрямів досягнення сталого розвитку, стратегічними орієнтирами публічної сімейної політики мають бути: утвердження у суспільстві моделі середньодітної, економічно, соціально та духовно самодостатньої сім'ї, побудованої на добровільній основі, паритетних засадах, рівних можливостях особистісної самореалізації кожного члена сім'ї; забезпечення вільного розвитку інших способів сімейного співжиття, які не суперечать індивідуальним, сімейним чи суспільним інтересам; подолання негативних наслідків функціонування окремих категорій сімей.

Своєю чергою, досягнення таких цілей потребує:

- збереження сімейних цінностей у суспільстві, формування системи особистих і суспільних ціннісних орієнтацій на створення середньодітної сім'ї;

- утвердження гендерної культури в сім'ї та суспільстві, подолання стереотипів щодо розподілу соціальних та, перш за все, сімейних ролей;

– забезпечення кожній особистості незалежно від статі можливостей як для професійної самореалізації, так і задоволення потреб у сім'ї, подружньому партнерстві та батьківстві;

– посилення економічного, виховного та соціалізуючого потенціалу сімей, поліпшення рівня та якості їх життя, забезпечення рівних можливостей усіх категорій сімей, відповідного соціального захисту їх добробуту;

– забезпечення умов для народження, належного утримання та виховання бажаної й суспільної необхідної кількості дітей у сім'ї з одночасним захистом від ризиків особистої самореалізації батьків;

– збереження репродуктивного здоров'я населення, охорони материнства, батьківства та дитинства, утвердження здорового способу життя окремих осіб та сім'ї в цілому;

– забезпечення підтримки сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах або які перебувають у зоні ризику потрапити в такі ситуації;

– мінімізація асоціальних проявів у процесі функціонування сімей, передусім, жорстокості та насильства у сім'ї, соціального сирітства, бездоглядності та безпритульності дітей.

Однак виконання цих завдань зумовлює, з одного боку, залежність сімейної політики від соціально-економічної політики в цілому, з іншого, – необхідність надання останній просімейної спрямованості. Передусім, узгодження з цілями сімейної політики потребують такі напрями як політика зайнятості, доходів та соціального захисту населення, охорони дитинства, охорони здоров'я, житлова, молодіжна, гендерна, освітня, інформаційна та культурна політика. Така взаємозалежність основних напрямів політики держави спричиняє потребу у наділленні публічної сімейної політики також інтеграційною функцією, функцією координації та взаємоузгодження галузевих/секторних політик, що дозволить забезпечити однаковість у прийнятті рішень, спрямованих на розвиток сім'ї, системність, послідовність та узгодженість дій у процесі їх реалізації.

Література:

1. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. / Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=938d9df1-5e8d-48cc-a007-be5bc60123b8&tag=TSiliStalogoRozvitku>

2. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on

25 September. 2030. URL: <https://www.unfpa.org/resources/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-177-0-13>

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИК ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

Рудий С. А.

*аспірант кафедри регіонального управління
Навчально-наукового інституту публічного управління
та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Реалізація проектів, планів впровадження, проектів технічної допомоги за національного чи-то міжнародного фінансування завжди спирається на правила проектного управління. Публічне управління (ПУ) так само реалізує численні проекти\плани\стратегії, що має багато спільного із проектним менеджментом в інших сферах діяльності. Керівництва із проектного менеджменту поділяють результати в залежності від їх значущості та рівня впливу на аутпут (output – результат виконання конкретної активності – пофарбований паркан, наприклад), ауткам (outcome – результат виконання декількох пов’язаних активностей – паркан пофарбовано, встановлено двері та дитячий майданчик, як приклад) та об’єктів (objective) – що планується досягти після виконання декількох ауткамів. Існує ще один індикатор проекту – «вплив» (impact).

Керівництво із управління програмами ОБСЄ [1] визначає «вплив» (impact) чи проект справляє реальні зміни та робить внесок в специфічні програмні цілі чи результати.

Програма розвитку ООН (ПРООН\UNDP) визначає вплив як вираз змін, які дійсно зроблені в людському розвитку, оточуючій середі, інституціях, тощо, як результат проекту [2].

Відповідно до тлумачного словника Кембрідж – impact це сильний ефект, який що-небудь, особливо щось нове, справляє на ситуацію чи особу [3].